

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Református Tanárképző és Zeneművészeti Kar
1.3 Intézet	Református Tanárképző és Zeneművészeti Intézet
1.4 Szakterület	Zene
1.5 Képzési szint	Magiszteri képzés
1.6 Szak / Képesítés	Zeneművészet a kortárs térben/Zenetanár

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve		A modern zene elmélete TMM 1201					
2.2 Az előadásért felelős tanár neve			Dr. Péter Éva				
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve			Dr. Péter Éva				
2.4 Tanulmányi év	I	2.5 Félév	II	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	2	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	28	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					15
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					15
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					30
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					15
Vizsgák					15
Más tevékenységek:					2
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	92				
3.8 A félév össz-óraszám	120				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• Megalapozott zeneelméleti ismeretek
4.2 Kompetenciabeli	• A zenei írás-olvasás készségszinten való alkalmazása

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Zongora és audiovizuális műszerek megléte
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Zongora, audiovizuális műszerek és szakkönyvtár megléte

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<p>A zenei írás-olvasás magas szintjén a diák képes belső hallással követni és gyakorlatban megszólaltatni a zenei megnyilvánulás minden dimenzióját: hangmagasság, ritmus, hangerő, hangszín, tempó.</p> <p>Kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Egy-, vagy többszólamú (homofón, vagy polifón) dallamok hallás utáni lejegyzése - A zeneművek dallami, harmóniai, ritmikai, metrikai szerkezetének felfogása - Zeneművek kottahű vokális megszólaltatása - Zeneművek tonális-modális szerkezetének felismerő képessége - A zeneművek stilisztikai besorolása a jellegzetes kompozíciós technikák felismerése nyomán
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> -A diák tudja megvalósítani felelősségteljesen a szakmai feladatait -A csapatmunka gyakorlatának megismerése, a különböző szintű szerepekkel és tevékenységekkel való megismerkedés, azok begyakorlása -Az egyéni folyamatos szakmai fejlődés szükségességének felismerése; -a tanulás forrásainak és technikájának hatékony használata az egyéni szakmai fejlődés elérése érdekében

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> - a zenei jelenség dallam és ritmus szempontjából történő tanulmányozása, kutatása - a zene elméleti fogalmainak strukturált tanulmányozása - a zenei nyelv megértése és a zenei tevékenységek tudatos gyakorlása - a helyes szolfézstechnika kialakítása tonális-modális-neomodális-dodekafonikus művek olvasásánál - a zeneirodalomból kiválasztott témák elemzéséhez, összehasonlításához szükséges készségek fejlesztése - a zenei hallás és memória fejlesztése a logikus zenei gondolkodás alapján - az elméleti ismeretek elmélyítése a legújabb nemzetközi bibliográfia használatával - a magas szintű zene szakirányú tanárképzés megvalósítása
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	A hallgatók a megismert elméleti fogalmakat a zeneirodalom példáinak elemzésében, a hallás utáni felismerésben, a kották és írásbeli formájuk reprodukálásában alkalmazhatják

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<p>1. Az óra témája: A zenei ritmus fejlődése a XX században Fogalmak, kulcsszavak: ritmus hozzáadott értékekkel, ritmikus növekedés és csökkenés Bibliográfia: Giuleanu, Victor, Tratat de teoria muzicii, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 675-680. Holopova Valentyina, A 20 századi zene ritmusproblémái, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1975.</p> <p>2. Az óra témája: Nem retrográd ritmus, szeriális ritmus Fogalmak, kulcsszavak: különleges ritmusok</p>	<ul style="list-style-type: none"> -párbeszédes módszer -szemléltetés - problematizálás - elemzés -közlő módszer 	

<p>Bibliográfia: Giuleanu, Victor, Tratat de teoria muzicii, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 680-687. Holopova Valentyina, A 20 századi zene ritmusproblémái, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1975.</p> <p>3. Az óra témája: Szeriális ritmus, ritmus és dallam "oiseaux" stílusban, ritmus az elektronikus zenében. Fogalmak, kulcsszavak: folyamatosan változó formák, szabad ritmus Bibliográfia: Giuleanu, Victor, Tratat de teoria muzicii, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 685-691. Holopova Valentyina, A 20 századi zene ritmusproblémái, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1975</p> <p>4. Az óra témája: A metrikus keretrendszer új és összetett szervezési formái Fogalmak, kulcsszavak: vízszintes és függőleges irányú polimetria, hozzáadott értékek, szeriális metrum. Bibliográfia: Giuleanu, Victor, Tratat de teoria muzicii, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 725-732. Copland Aaron, Az új zene 1900-1960, Ed. Zeneműkiadó, 1967.</p> <p>5. Az óra témája: A tempó új szervezési formái a kortárs alkotásban Fogalmak, kulcsszavak: Hullámszó tempók, tempóinterferenciák, polimoduláris idő, politymer Bibliográfia: Giuleanu, Victor, Tratat de teoria muzicii, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 744-756. Copland Aaron, Az új zene 1900-1960, Ed. Zeneműkiadó, 1967.</p> <p>6. Az óra témája: A zenei dinamika. Fogalmak, kulcsszavak: dinamikai árnyalatok játéka, dinamikai szintek, szeriális dinamikai árnyalatok Bibliográfia: Giuleanu, Victor, Tratat de teoria muzicii, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 781-791. Kovács Sándor, A XX. század zenéje, Editio Musica, Budapest, 1983</p> <p>7. Az óra témája: A vokális hangszín fejlődése kortárs művekben. Fogalmak, kulcsszavak: hangszín, különleges hangszín effektusok Bibliográfia: Giuleanu, Victor, Tratat de teoria muzicii, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 791-804. Kovács Sándor, A XX. század zenéje, Editio Musica, Budapest, 1983</p> <p>8. Az óra témája: Transzpozíció az atonális művekben, a</p>		
---	--	--

<p>lebegő tonalitásúakban és az előjegyzés nélküliekben Fogalmak, kulcsszavak: kromatikus félhangra történő transzpozíció, kvint távolságok Bibliográfia: Giuleanu, Victor, Tratat de teoria muzicii, Editura Muzicala, Bucuresti, 1986, 832-841. Țăranu Cornel, Elemente de stilistică muzicală secolul XX, Academia de muzică „Gh. Dima”, Cluj-Napoca, 1981.</p> <p>9. Az óra témája: Bartók tengelyrendszere Fogalmak, kulcsszavak: tengelyrendszer, szimmetria, acusztikus hangsorok, aranymetszés Bibliográfia: Rîpă, Constantin, Teoria superioară a muzicii, Vol I., Sisteme tonale, MediaMusica, Cluj, 2001, 237-243. Kovács Sándor, A XX. század zenéje, Editio Musica, Budapest, 1983</p> <p>10. Az óra témája: Olivier Messiaen korlátoltan transzponálható módusai Fogalmak, kulcsszavak: szimmetrikus szeletek, tetrachordok. Bibliográfia: Rîpă, Constantin, Teoria superioară a muzicii, Vol I., Sisteme tonale, MediaMusica, Cluj, 2001, 243-248. Péter Éva, Zeneelmélet, Editura Presa Universitara Clujeana, 2017.</p> <p>11. Az óra témája: Neomodális gondolkodás Sztravinszki műveiben Fogalmak, kulcsszavak: politonalitás, hangfokok oszcillációja, népzenei hagyomány Bibliográfia: Rîpă, Constantin, Teoria superioară a muzicii, Vol I., Sisteme tonale, MediaMusica, Cluj, 2001, 248-250.</p> <p>12. Az óra témája: George Enescu neomodális gondolkodása Fogalmak, kulcsszavak: Enescu neomodális koncepciója, dúr-moll oszcilláció Bibliográfia: Rîpă, Constantin, Teoria superioară a muzicii, Vol I., Sisteme tonale, MediaMusica, Cluj, 2001, 250-272. Stănculescu Vosganian Mihaela, Tipologii polifonice în muzica românească contemporană, Editura Muzicală, București, 2002.</p> <p>13. Az óra témája: A XX század második felének hangrendszerei. Kortárs alkotások. Heterofónia. Fogalmak, kulcsszavak: metatonalitás, aleatorika, diatónia-kromatika keveredések Bibliográfia: Rîpă, Constantin, Teoria superioară a muzicii, Vol I., Sisteme tonale, MediaMusica, Cluj, 2001, 272-286.</p>		
--	--	--

14. Az óra témája: Összefoglalás		
<p>Könyvészet Copland Aaron, Az új zene 1900-1960, Ed. Zeneműkiadó, 1967. Dănceanu, Liviu, Introducere în epistemologia muzicii, Editura Muzicală, București, 2003. Duțică, Gheorghe, Fenomenul polimodal în viziunea lui Olivier Messiaen, Ed. Artes, Iași, 2003 Duțică Gheorghe, Universul gândirii modale, Ed. Junimea, Iași, 2004. Frank Oszkár, Debussy-harmóniák, Ed. Frank Oszkár, Budapesta, 2003. Giuleanu, Victor, Tratat de teoria muzicii, Editura Muzicală, Bucuresti, 1986. Holopova Valentyina, A 20 századi zene ritmusproblémái, Ed. Zeneműkiadó, Budapesta, 1975. Junger Ervin, A zene titka, Ed. Erdélyi Híradó, Cluj-Napoca, 2005. Kókai Rezső, Fábíán Imre, Századunk zenéje, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1967. Kovács Sándor, A XX. század zenéje, Editio Musica, Budapest, 1983 Kroó György, Miért szép századunk zenéje, Ed. Gondolat, Budapesta, 1974. Lendvai Ernő, Bartók és Kodály harmóniavilága, Ed. Zeneműkiadó, Budapesta, 1975. Manolache Laura, Amurgul evului tonal, Conceptele consonanță-disonanță, de la antagonism la complementaritate, Editura Muzicală, București, 2001. Péter Éva, János' Jagamas Folk Song Arrangements, In: Studia Universitatis Babeș-Bolyai Musica, Volum Nr: LXV-2, An: 2020. pp.. 307-320 Peter Eva, The Endre Ady poems featured within László Halmos' ouvre, Studia Universitatis Babeș-Bolyai Musica, Volum Nr: LXIV-2, An: 2019. Péter Éva, Zeneelmélet, Presa Universitara Clujeana, Cluj-Napoca, 2017. Pongrácz Zoltán, Mai zene-mai hangjegyzírás, Ed. Zeneműkiadó, Budapesta, 1971. Rîpă, Constantin, Teoria superioară a muzicii, Vol I., Sisteme tonale, MediaMusica, Cluj, 2001. Rîpă, Constantin, Teoria superioară a muzicii, Vol II., Ritmul, Editura MediaMusica, Cluj, 2002 Stănculescu Vosganian Mihaela, Tipologii polifonice în muzica românească contemporană, Editura Muzicală, București, 2002. Szabó Csaba, Hogyan tanítsuk korunk zenéjét, Ed. Kriterion, Bucuresti, 1977. Taylor, Eric, The AB Guide to Music Theory, Part I, The Associated Board of the Royal Schools of Music, London, 1989 Țăranu Cornel, Elemente de stilistică muzicală secolul XX, Academia de muzică „Gh. Dima”, Cluj-Napoca, 1981.</p>		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1.Zenei elemzések, szolfézs Messiaen: Danse de la Fureur Messiaen: Arc-en-ciel d'innocence	Párbeszéd Problematizálás Elemzés Gyakorlás	
2. Zenei elemzések, szolfézs Messiaen: Messe de la Pentecote pour orgue	Párbeszéd Elemzés Gyakorlás	
3. Zenei elemzések, szolfézs Messiaen: Canteyodjaya pour piano Messiaen: Amen des anges, des saints, du chant des oiseaux	Párbeszéd Elemzés Gyakorlás	
4. Zenei elemzések, szolfézs Toduță: Miorița, Chiriac: Simfonieta, Igor Stravinski: L'histoire du soldat	Elemzés Gyakorlás	
5. Zenei elemzések, szolfézs Brediceanu: Trio pentru clarinet, fagot, violină	Elemzés Gyakorlás	
6. Zenei elemzések, szolfézs	Párbeszéd	

Enescu: Suita I pentru orchestră Enescu: Dans țărănesc pentru orchestră Messiaen: Mode de valeurs et d'intensité	Problematizálás Elemzés Gyakorlás	
7. Zenei elemzések, szolfézs Kodály: Esti dal Kodály: Biciniumok	Párbeszéd Problematizálás Elemzés Gyakorlás	
8. Zenei elemzések, szolfézs Rimski Korsakov: Coccoșul de aur Alban Berg: Vier Clarinettenstücke mit klavier op.5.	Párbeszéd Elemzés Gyakorlás	
9. Zenei elemzések, szolfézs Bartók: Concertul pentru vioară Bartók: Concerto	Elemzés Gyakorlás	
10. Zenei elemzések, szolfézs Messiaen: Fouillis d'arcs-en-ciel Messiaen: La Banquet céleste Messiaen: Hymne au Saint Sacrament	Párbeszéd Elemzés Gyakorlás	
11. Zenei elemzések, szolfézs Igor Stravinski: Privighetoarea Igor Stravinski: Pasărea de foc	Párbeszéd Problematizálás Elemzés Gyakorlás	
12. Zenei elemzések, szolfézs Enescu: Sonata a II-a pentru pian și vioară Enescu: Suita I pentru orchestră	Párbeszéd Problematizálás Elemzés Gyakorlás	
13. Zenei elemzések, szolfézs Comișel: Folclor muzical nr.514 P. Constantinescu: Se ceartă cucul cu corbul Toduță: Simfonia a V-a	Elemzés Gyakorlás	
14. Összefoglalás	Párbeszéd	

Könyvészet

Bárdos Lajos, Hangzatgyakorló, Editio Musica Budapest, 2001.

Frank Oszkár, Debussy-harmóniák, Ed. Frank Oszkár, Budapest, 2003.

Frank Oszkár, Hangzó zeneelmélet, Rózsavölgyi kiadó, Budapest, 2005.

Frank Oszkár, Bevezető Bartók Mikrokoszmosságának világába, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1977

Junger Ervin, A zene titka, Ed. Erdélyi Híradó, Cluj-Napoca, 2005.

Kókai Rezső, Fábán Imre, Századunk zenéje, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1967.

Kovács Sándor, A XX. század zenéje, Editio Musica, Budapest, 1983

László Zsigmond, Ritmus és dallam, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1961.

Péter Éva, *Szolfézs példatár*, Editura Napoca Star, Cluj-Napoca, 2009

Pongrácz Zoltán, Mai zene-mai hangjegyzírás, Ed. Zeneműkiadó, Budapest, 1971.

Rîpă, Constantin-Nedelcut, Nelida, Dictee armonice si polifonice, MediaMusica, Cluj-Napoca, 2005

Szabó Csaba, Hogyan tanítsuk korunk zenéjét, Ed. Kriterion, Bucuresti, 1977.

Terényi Ede, Armonia muzicii moderne (1900-1950), Academia de muzică „Gh. Dima”, Cluj-Napoca, 2000.

Timaru Valentin, Analize muzicale: strategii analitice, Academia de muzică „Gh. Dima”, Cluj-Napoca, 2013.

Voiculescu Dan, Culegere de texte pentru studiul polifoniei secolului XX., Conservatorul „Gh. Dima”, Cluj-Napoca, 1977.

A szaktantárgy tartalma összefügg a IX-XII. Osztály oktatóinak általános foglalkozási követelményeivel

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A jegy 50% -át a félév során elsajátított elméleti ismeretek bizonyítása képezi	-írásbeli teszt, amely 10 kérdést tartalmaz a félév során tanított elmélet tartalmából.	50%
10.5 Szeminárium / Labor	-aktív részvétel a szemináriumokon, illetve szolfézsok előkészítése, (diktálás, szolfézs elemzése)	- a félév folyamán a vizsgabizottság javaslatára előkészített három szolfézs a tanult listáról, elemzéssel - szolfézs első látásra	50%
<ul style="list-style-type: none"> - Középszintű kottaolvasási készség - Középszintű zenediktálás megírása - A szemináriumi feladatok 50%-ának teljesítése 			

Kitöltés dátuma
2022. április 21.

Előadás felelőse
dr. Péter Éva

Szeminárium felelőse
dr. Péter Éva

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

2022. április 22.

